

Edinost. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Neprankarna pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik konjorij lista Edinost. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotnik. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 20 stotnik, osmrtice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stotnik, oglasi denarnih zavodov po 80 stotnik. Mali oglasi po 10 stotnik, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inšertni oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšertni oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

Iz Jugoslavije.

Seja ministrskega sveta.

BELGRAD, 12. Predvečernjim ob enaindvajsetih se je začela seja ministrskega sveta, ki ji je predsedoval regent-prestolonaslednik Aleksander. Seja je trajala pol ure brez polnoč. Kakor se doznava, so razpravljali o zelo važnih stvareh. Sprejetih je bilo več sklepov, med drugim, da se odpusti drugi poziv narodne vojske. Govorilo se o invalidskem vprašanju in sklenili, da izpreme veliko vojskovo v Zemljo in invalidski dom. Odobrili so kredit za povrnitev naših državljano, ki se nahajajo v tujini. Ministrstvo za javna dela je odobrilo načrt za javne zgradbe. Sprejeta je bila ponudba ameriškega milijarderja Carnegija, ki se je ponudil, da zgradi znanstveno akademijo v Belgradu. Minister Bukšeg je poročal o prebrani državi. Kakor se govori, njegov načrt ni bil sprejet temveč bil je izročeno posebnemu odseku. Razum tega so razpravljali o imenovanju nekaterih polkovnikov za generale in o drugih važnih vojskih vprašanjih, dalje o problemih zgradbene politike in prometa.

BELGRAD, 13. (Uradno.) Pri seji ministrskega sveta, kateri je predsedoval Njegovo kraljevo Visokostvo prestolonaslednik Aleksander, se je sklenilo, da se nemudoma izvede demobilizacija drugega poziva. Minister za javna dela je poročal o programu svojega dela, ki je zelo obsežen in za čigar ostvarenje bodo potrebni krediti v znesku več sto milijonov dinarjev. Program, ki predvideva zgradbo raznih javnih poslopij, cest, mostov itd., je bil v načelu odobren. Minister za javna dela bo moral sedaj izdelati podrobnosti tega programa in preskrbeti materialna sredstva za izvršitev. V ta namen se bo najelo posojilo, ali pa se bodo dela poverila kakemu konsorciju. Minister za izhrano in obnovu zemlje je poročal o svojem delovnem programu za boj proti dražnjavi v slovenski, zlasti pa za znižanje cene za živila. Za udeležitev tega načrta bodo potrebni krediti v znesku več desetkov milijonov dinarjev. Tudi njegov program je bil v načelu sprejet. Nocoj se bo poseben ministrski odsek pečal s podrobnostmi tega programa. Nato je minister voine in mornarice poročal o svojem potovanju v Prago. Pri tej priliki je stavil več predlogov, katerih namen je, ustvariti čim najtesnejše stike med našim kraljevstvom in češkoslovaško republiko. Predlogi so bili sprejeti.

»Pravda« o politiki Narodnega kluba.

BELGRAD, 13. »Pravda« prinaša uvodnik v obliki dopisa iz Zagreba, v katerem se bavi s politiko Narodnega kluba. V članku pravi med drugim: »Bodite v Belgradu uverjeni, da večina hrvaškega naroda oboja politiko Narodnega kluba, dočim manjšina, ki stoji za Narodnim klubom, ni dobro poučena o delovanju dr. Laginje in njegovih tovarišev. Naše ljudstvo mnogo trpi vsled vojne in odtoč je za nezadovoljnost, ki jo Narodni klub izrablja v svoje strankarske namene. Hrvatskega kmeta je treba rešiti iz te zablode.

Izpremembe v hrvaški vladi.

ZAGREB, 15. V kratkem je pričakovati izpremembe v hrvaški vladi. Ostavka sedanjega bana dr. Palečka je že sprejeta. Novi ban bo dosedanj podban dr. Tomljenović. Razen tega se bo povečalo število poverjenikov v vladi. — Pri posvetovanju predsednika Narodnega kluba z ministrskim predsednikom v Belgradu se je razpravljalo o razmerah na Hrvaškem, kakor tudi o vprašanju oseb, ki bi prišle v poštev za vstop v obnovljeno hrvaško vlado. Obenem se je razpravljalo tudi o vprašanju stališča Narodnega kluba pri bodočih sejah narodnega predstavništva. — Kakor znano, je regent Aleksander ukrenil nekatere izpremembe tudi pri ljubljanski vladi. Za predsednika je bil imenovan prejšnji podpredsednik dr. Žerjav.

Preskrbovanje za živila.

BELGRAD, 13. Kakor doznavamo, bo vlada začela veliko akcijo za preskrbo siromašnega prebivalstva z živila po zelo nizkih cenah. Izdala bo tudi stroge odredbe proti špekulaciji, verižništvu in kopičenju blaga.

Posojila občinam.

BELGRAD, 13. Ministrstvo za prehrano in obnovu zemlje je obvestilo vse občine, da jim bo odobrilo potrebne kredite za nabavo drv in kuriva za to zimo. Kredit se bo izdajal za šest mesecev brez obresti, ne sme pa se uporabljati za druge svrhe.

Vprašanje agrarne reforme v Bosni.

BELGRAD, 14. Bosansko-hercegovaška kmetijska zveza je razposlala vsem političnim

strankam spomenico, v kateri zahteva, naj se vse stranke do 10. decembra izjavijo, kako stališče zavzemajo v vprašanju agrarne reforme.

Imenovanje železniškega ravnatelja.

BELGRAD, 13. Za generalnega ravnatelja železnice bo imenovan narodni poslanec Miloš Savčić.

Ravnateljstvo državnih železnic preloženo v Zagreb.

BELGRAD, 10. Ravnateljstvo drž. železnic v Ljubljani ustavi svoje delovanje in se zedini z železniškim ravnateljstvom v Zagrebu. V Ljubljani ostane le železniško nadzorništvo. Vsi uradni ljubljanskega ravnateljstva drž. železnic preidejo k zagrebškemu ravnateljstvu. Za načelnika železniškega ravnateljstva v Zagrebu je imenovan inž. Leonid Franič, rodom Dalmatinec, ki je eden naših najsposobnejših inženirjev.

BELGRAD, 11. V tujakajšnih političnih krogih se govori, da se je minister Kristan energično zavezal za to, da se ljubljansko železniško ravnateljstvo z vsem svojim osebjem vred premesti iz Ljubljane v Zagreb.

Bosanski odsek za obrt in industrijo podrejen trzovinskemu ministrstvu.

BELGRAD, 14. Iščel je ukaz, po katerem se osebe osebka bosanske vlade za obrt in industrijo podreja trgovinskemu ministrstvu.

Uradniško vprašanje.

BELGRAD, 12. »Politika« javlja, da je že izgotovljen zakonski načrt, na podlagi katerega se bo rešilo uradniško vprašanje. Uradništvo bo razdeljeno v enajst činovnih razredov. Po kvalifikaciji bodo uradniki razdeljeni v štiri skupine z ozirom na izvršene študije. Plačevani bodo v dinarjih in bo plače precej višje nego dosedaj. Uvede se tudi edinstvena službena pragmatika. Ta načrt bo predložen narodnemu predstavništvu, čim se ta sestane. Ako narodno predstavništvo ne bo pozvano k sejam, se pragmatika izvede naredbenim potom, tako da stopi v veljavo najkasneje do 1. januarja 1920.

Ustanove jugoslovenskih dijakov v Parizu.

BELGRAD, 13. Delegacija je poslala iz Pariza ministrstvu prosvete poročilo o ustanovah jugoslovenskih dijakov na Francoskem. Delegacija izjavlja, da ustanove po 250 frankov niso zadostne in predlaga, da se ustanove povišajo na 350 frankov.

Gledališči v Smederevu in Kragujevcu.

BELGRAD, 13. V starih mejah kraljevine Srbije se bosta osnovali dve mestni gledališči, eno v Smederevu in drugo v Kragujevcu. Umetniški oddelek prosvetnega ministrstva pošlje zato v Kragujevac svojega delegata g. Svitoslava Dimovića, ravnatelja narodnega gledališča v Belgradu.

Odstopitev nekaterih članov zadrškega »Consiglio nazionale«.

SPLIT, 13. V Zadru so dr. Žilotto, dr. Krekić in svetovalec Barbieri podali kot člani »Consiglio nazionale« ostavko, ker so jih mlajši člani ostro napadli, kritikovali njihovo dosedanje delo in ugovarjali njihovemu sestanku z dr. Smodlako, ko je potoval skozi Zader.

IZ ČEŠKOSLOVAŠKE.

Češkoslovaško-jugoslovenski odnosi.

BELGRAD, 14. Vlada češkoslovaške republike je zaprosila našo vlado, da ji da vse podatke o onih čeških vojakih, ki so padli za kralja Slovanstva. V Srbijo priče posebna češka komisija, da poseti grobove padlih čeških volakov. Hkrati je češkoslovaška vlada zaprosila našo vlado, naj ji izroči popis vseh onih oseb, ki so se prezešle proti našemu narodu, bodisi kot uradniki ali kot vojniki.

Dr. Kramarj pri donskih kozakih.

SEBASTOPOL, 15. Dr. Kramarj je govoril v zemstvu donskih kozakov ter poudarjal, da so mu znane zasluge kozakov za rešitev Rusije. Slovanstvo mora izvršiti svoje naloge, ako postane Rusija enotna.

Povrnitev čeških vojakov iz Sibirije.

PRAGA, 15. V skupni seji parlamentarne komisije združenih strank z brnanskim odsekom je minister Klofač odgovoril na tozadevno vprašanje, da vlada in ministrstvo za narodno brambo brezopogojno vztrajata na povratku sibirske armade po morju.

1.600.000 kron za državno posojilo.

PRAGA, 15. (S.) »Češko Slovo« piše, da je bilo doslej podpisano za državno posojilo 1.600.000 kron in da so vse druge tozadevne vesti tendenciozne.

ko šteje pri tem Tahova žena? Ne vdaite se! Bog vam je dal mišice in vse drugo pride. — Vse to, kakor poprej. Čujte me, milostljivi gospod, imel sem sorodnika župnika. Služil sem pri njem v mladosti. Umril je prerano.

Da ni, bi morda tudi jaz nosil črno suknjo. Tisto malo, kar znam, sem se naučil od tega poštenega starca. Imej pamet, imej srce, mi je govoril stari, in Bog te ne zapusti. Ali eno vrhu drugega ne prinaša sreče, in stvari ti ne bodo uspevale, če bo preveč pameti, ali preveč srca. Enaka tehnica je najboljša. Ta človek me je naučil tudi čitati. Pisati, žal ne znam. Ko je starček umrl — bil je siromak — mi ni ostalo po njem ničesar, razun ene same stare knjige — sveto pismo. To knjigo sem često — često čital v dolgih zimskih večerih in lahko mi je bilo pri duši. In zopet jo čitam. Kar se tu piše, je povsem drugačno, nego se dogaja na svetu. — Ali kaj mi tu govoriš to propoved? je rekel Stepko zlovoljno, začudeno zroč na kmeta. — Čakajte, milost vaša, vi veste, tudi zakaj? Knjiga pravi, da vsi ljudje izhajajo iz Adama in Eve, torej plemenitaji in kmetje, da so vsi ljudje bratje, da smo mi in vi enaka kri. In tudi, ko je Adamov sin ubil svojega brata, ga je Bog proklel, in mari ni rekel Odrešenik, naj človek ljubi človeka kakor samega sebe?

Ustanovitev sindikata velebank.

PRAGA, 15. Tukaj so se vršila pogajanja 8 največjih bank za ustanovo sindikata velebank, ki bodo prevzele finančne državne transakcije pod vodstvom Živnostenske, Agrarne in Češke unijske banke.

PRAGA, 15. »Prager Tagblatt« poroča, da je Živnostenska banka zvišala delniško glavnico od 160 na 200 milijonov kron potom emisije 200.000 delnic.

Tovarna »Aero« v rokah Živnostenske banke.

PRAGA, 15. Tovarna letal »Aero«, ki jo je prevzela Živnostenska banka, je prevzela od družbe za izdelovanje letal, ki je bila dosedaj v rokah dunajskih interesentov, vse stroje, aktivno in pasivo.

Sladkor se začasno ne bo izvažal iz Češke.

PRAGA, 15. Sladkorna komisija je radi inozemskih dobav sklenila, da začasno sladkorja ne bo prodajala v inozemstvo.

Sejmi na Češkem.

PRAGA, 15. (S.) Občina je sklenila organizirati vsako leto 2 velika sejma. Prvi tak sejem se bo vršil septembra 1920.

Pojška hoče imeti vzhodno Galicijo.

MORAVSKA OSTROVA, 15. V poljskem parlamentu je ministrski predsednik Paderewski poročal o političnem položaju gloče vzhodne Galicije. Izjavil je, da niti on niti Dmowski ne moreta podpisati pogodbe, ki vzhodno Galicijo ne priznava Poljski.

Boljševiki ustrelijo bivšega železniškega ministra Nekrasova.

NAUEN, 15. Šele sedaj se doznava iz ruskih časopisov, da so boljševiki ustrelili bivšega ruskega ministra Nekrasova že pred enim letom. Nekrasov je po boljševiškem prevratu pobegnil v Južno Rusijo, odkoder se je hotel po prebitanju boljševikov rešiti v Sibirijo. Pri prehodu preko Volge so ga ujeli in ustrelili.

Spor z Rumunsko poravnana.

PARIZ, 15. Vsled zboljšanja rumunsko-ententnih odnosov je vrhovni svet sklenil, odgovoriti bukareški vladi v blažjem tonu. Po vedenju rumunske delegacije v Parizu se zdi, da Rumunske pristane na podpis mirovne pogodbe.

Vrhovni svet je sklenil, odložiti za nekoliko dni podpis mirovne pogodbe z Bolgarsko, tako da podpisete Rumunska in Jugoslavija skupno z drugimi zavezniki državam. Po nekem prejšnjem sklepu ne morete namreč Rumunska in Jugoslavija podpisati bolgarske pogodbe, preden ne podpisate pogodbo z Avstrijo.

Prihod Hortyjevih čet v Budimpešto.

CURIH, 15. Včeraj zjutraj so vkorakale madžarske čete v Budimpešto. Okoli 6 so vkorakali prvi oddelki v Budim, a ob 10 v Pešto. Prebivalstvo je obsipalo vojake s cveticami. Večje manifestacije se predvidevajo za nedeljo, ko vkoraka admiral Horty na čelu večjih oddelkov.

Volitve v Italiji.

RIM, 16. (S.) Operacije za splošno državno-zbornske volitve so se začele v Rimu in drugih italijanskih mestih danes zjutraj. Nikjer ni prišlo do večjih izgredov. V Milanu je bil naval k žaram vkljub hladnemu jutru precej velik. V Rimu in drugih mestih je prišlo volit majhno število volilcev, toda predvideva se, da se število zvišna popoldne. Po uticah vlada živahno gibanje, toda javni red se nikjer ne moti.

RIM, 16. (S.) Po vesteh, ki so prišle do 17 iz raznih pokrajev, se vrše volitve brez večjih izgredov. Število volilcev je bilo povsod majhno.

Železnica med Valono in Atenami.

RIM, 16. Ustanovila se je grško-italijanska družba, ki bo zgradila železnico med Valono in Atenami.

Volitve v Franciji.

PARIZ, 16. (S.) Danes so se vršile v Franciji državnozbornske volitve, ki so se začele ob 8 zjutraj. Vsled velikega števila volilnih odsekov je moral župan v nekaterih odsekih prositi najstarejšega volilca, da se udeleži urejanja glasovnic. V zjutrajnih urah je prišlo velit veliko število volilcev.

PARIZ, 16. (S.) Tudi popoldne je bil naval volilcev zelo velik. Zdi se, da se udeleže volilcev skoraj vsi volilci.

PARIZ, 16. (S.) Volitve v Parizu so se dokončale ob 18, in takoj nato se je začelo štetje glasov. V Parizu in predmestjih ni prišlo do sploh nikakršnega izgreda. Iz de-

Mari ni rekel, da bodo visoki ponižani, a nizki povišani? Ko mi je potem zavsital razum, sem se zavedal, da sem tudi jaz Adamovo dete in da mi je rod ravno toliko star, kakor vsakega kpeza; razlika je ta, da ima knez zapisano na koži, kako so se mu stari imenovali, a mi kmetje nimamo tega. Gledal sem pozneje v svet, videl sem, kako plemeniti brat ubija svojega kmetkega brata in ga muči do krvi, pa sem si rekel: »To ni prav, Bog govori drugače; svet stoji na robe in pride božja sodba, ki izravna vse.«

»Kaj govoriš tu?« je vzbulil Stepko oči na Gubca, skočivši pokoncu.

»Pravim vam to,« je rekel seljak mirno, da boste vedeli, kako Matija Gubec misli. Kaj hočete vi, gospoda, od nas, kaj delate z nami? Zakaj nam ne dopuščate, da bi bili vsaj napol ljudje, ko vaša pisma pravijo, da ste vi boljši, a mi slabši. Samo tedaj, ko je treba naše pomoči, ko je treba krvi in denarja od kmeta Hrvača, je dober; — drugače je kmet, drugače je smet. Prišli ste, da zopet zahtevate našo pomoč. Velikaš snubi kmeta proti velikašu — za vaše pravo. Tudi jaz mrzim Taha, je nadaljeval Gubec z zamolklim glasom in oko mu je vzplamtelo, »mrzim ga, ker sebe ceni za Boga, nas pa za psa. Ali, kako bi mi za vašo pravdo prelili kri, kako pravico do bimo mi — mi ljudje torbarji v raševini?«

Zeše se zna malo, ker poslušajo zveze vsled strega zelo počasi.

Volitve v Belgiji.

BRUXELLES, 16. (S.) Volitve so se vršile popolnoma mirno. Volilci in volilke, to je matere in vdove v vojni padlih vojakov in ustreljenih civilistov, ker edinele le-te imajo volilno pravico, so se udeležile volitev v zelo velikem številu.

Direktna zveza med Kölnom in Londonom.

NAUEN, 15. Angleški veleindustrijalet, ki žele razširiti trgovinski promet na zasodnem nemškem ozemlju, nameravajo uvesti vsakdanjo direktno vožnjo parnikov iz Kölna v London.

Izvoz srebra iz Anglije prepovedan.

LONDON, 16. Uradno se poroča, da je prepovedan izvoz angleškega srebrnega denarja, srebra v kosih in srebrnih predmetov.

Odgoditev manj važnih razprav v ameriškem senatu.

WASHINGTON, 15. (S.) Senat je odobril predlog glede uveljavljanja določbe o odgoditvi manj važnih razprav, da se omogoči razprava o mirovni pogodbi. Zdi se, da bo mogel na ta način že prihodnji teden glasovati o mirovni pogodbi.

Pridrži, ki jih je senat sprejel.

WASHINGTON, 15. (S.) Senat je odobril pridrže, na podlagi katerih ne sprejmejo Zedinjene države nobenega mandata, ne da bi se vprašal kongres. Monroejeva nauka ostane v veljavi. Senat je tudi odobril pridrže glede Santunga.

Retiranje revolucionarcev.

NEW-YORK, 15. (S.) Zakonodajna komisija v New-Yorku, ki je uvedla poizvedovanje glede vedenja revolucionarcev, je dala aretirati Ljudveja Martusa, ki se ni hotel odzvati komisijnim povabilu, sklicujoč se na svojo diplomatsko nedotičnost.

Švicarski tečaj.

ZENEVA, 15. (S.) Italija 4735, Nemčija 1370, Avstrija nove 5, stare 445, Anglija 22765, Francija 58, Amerika 5484.

Metamorfoza.

Zgodovina, ta, pravična in nepristranska sodnica vseh pojavov človeškega življenja, bo postavila dogle, v kateri živimo in stremljenja, ki so vzvalovila na evropskih tleh, v pravo in najresnitnejšo luč. Približuj nas je še vse mrzlično življenje, dolgih petih vojnih let, da bi mogli prodrati globoko vanj z jasnih pogledom in ga razmotriti v njegovem prabistvu. Dva svetova sta trčila drug ob drugega, vsak s svojimi nazori in cilji; ideje enega so se križale z idejami drugega, kulturna in politična stremljenja prvega so bila v nasprotju s stremljenji drugega, tako da je kolizija duševnih sil, podžgana od samozavešni in pretirane vere v vse in svoje pravo, razvnela žit ikat napeto ozračje in je morala teči kri v potokih. Nekrvavi boj se je prenesel na realna tla, in je zadobil, okužen od živalskega nagona, ki ga je ostalo v človeku kljub njegovi tisočletni samovzgoji veliko preveč, tako obliko in moč, ki je človeška zgodovina ne pozna.

Sledeči izreku »Pobijajmo vojno z vojno«, se je vrgla skupina, katere ognjišče je bila bogata Anglija, na koalicijsko srednjeevropskih držav. Bogastvo in politična zvitost sta ji bila jamstvo, da uveljavi z orožjem svojo voljo. Da bi pa prepričala tudi ostali »kulturni svet o upravičenosti lastnega hotenja in nujnosti svojega programa, je zapisala na svoj prapor kraljico o svobodi, bratstvu in naprednosti. Vrgla je v svet besedo, jo širila s pomočjo tiska, denarja in grožnje, in svet je verjel ter se gnan od dobre vere ali pa do bikačeljnosti vrgel tudi sam v bojni metež. Pomagal je tedaj pobijati srednjeevropske reakcije v tem, da se je dejanski udeležil vojne kuge ali pa tudi čisto platonski.

Borilci za kulturno, politično in gospodarsko svobodo človeštva so se zadovoljili tudi samo s platonsko ljubeznijo najmanjših državice tu ali onstran Oceana, ker so znali, da jim gre tudi ta v korist. Tako se je širila ideja po mirni poti in jih je s tem krepila v gigantskem boju, ki so ga zastavili, da pripravijo tla novemu človeškemu redu.

»Tu imaš bese« je pripomnil Stepko, zroč z nekakim očitanjem kmeta, ki je bil ponosno privedil glavo, »ko moja tašča pride na Sused, boš svoboden, boš svobodnjak.«

»Hvala, gospod,« se je nasmehnil kmet, mari mislite vi, da jaz zahtevam plače za svojo pomoč? Varate se. Kaj sem jaz? Sam sem in ostanem sam; ali ko gledam, ali ko gledam, kako sirotinja po tem kraju plaka in vzdise, boli me srce.«

»Cuj, Gubče, prisegam ti, da bomo, če se nam povrne vaša posest, skrbeli za vas in da vas ne zapustimo.«

»Vi prisegate,« je vprašal kmet velikaša ostro.

»Pri živem Bogu in odrešenju,« je odvrnil mladenič.

»Dovolite tri, štiri dni, da stvar premislim, in potem pošljem po kakega vašega človeka, da mu povem, kaj bo.«

»Dobro, pošlji po upravitelja Stefana, ali po Ivana Sabova, ki živita v Brdovcu, odkar ju je Taha izgnal iz grada. V treh dneh.«

»V treh dneh,« je odgovoril kmet, »a sedaj lahko noč, vaša milost.«

»Lahko noč,« je odvrnil Stepko, podavši kmetu roko, ter odšel. Kmalu potem se je čulo po nočni tišini, kako leti konj proti Gubovcu, kako se štrapat vedno bolj izgublja med bregovi. Ali, Gubec je še dolgo sedel

In v resnici, to sirensko bojno geslo jih ni prevarilo. Vse za svobodo, bratstvo in naprednost! Godila so se čuda, ne samo v njihovem taboru in v ostalem svetu, ampak čudodelna njegova moč se je perila tudi skoz železno ozidje srednjeevropskih držav, vzdramila v njih zasluženo ljudstvo in zanetila v njem kal — revolucije.

Brez te pomoči bi se bil boj raztegnil v neskončnost in morda bi bil ostal tudi — neolčeno. Le na ta način je bilo mogoče streti ža eznega zmaja, ki si je v otroški samozaljubljenosti in v blaznem oboževanju lastnega duha, domišljal, da bo mogel po svoji volji krojiti svetu srečo in nesrečo. Taktika zapadnoevropskih držav je bila tedaj pravilna. Dokazuje to izid vojne.

Nemčija, veselila, katere beseda je veljala nekaj na tehnični svetovne politike, je danes strta in ponižana do skrajnosti. Avstrija, njena slepa zaveznica, je razpadla v svoje naravne sestavne dele; nacionalne države, ki so bile dolga stoletja vladane z bičem in vesali kljub temu, da so ji bile glavni vir gospodarske moči, ki ji je dajala ambicijo veselice. Bolgarija in Turčija, zapeljani po obljubah razgretih nemških glav, sta tudi prelejši zasluženo plačilo. Zmagala je tedaj politika vsaj navidezne svobode, bratstva in naprednosti. Navidezno, pravimo; kajti dogodki, ki so se izvršili od dneva premirja do danes nam govore ravno o nasprotnem.

Ko je bila svetovna drama končana in so sedli zmagovalci za zeleno mizo, da izrečejo nad premaganimi sovražnikom svojo sodbo, je svet pričakoval, da bo izrek pravičen in kazen zaslužena, kakor bi jo narekovala treznorazmišljujoči razum in človekoljubno, svobodoljubne srce. Pa se je zmotil!

Geslo v svobodi, bratstvu in naprednosti, zveneče geslo, ki je bilo zapisano pet let na praporih hrabro bojujočih se čet, je razpadlo pri zeleni, diplomatski mizi v prazen — zvok. Kajti sodba današnjih sodnikov in urejalcev sveta je narekovala od sovraštva, ustvarja v svoji zaslepljenosti in politični slepoti zopet sužnje na vseh koncih in krajih. Boj proti imperializmu je rodil nov imperializem, ker je prešla lakomnost od ene strani na drugo. Igra se začena tedaj spet; ista je, samo akteriji so novi. Tako smo prišli h koncu, ki ni začetek novega življenja, ampak je prebrnjeno staro. Sovražstvo, ki so ga hoteli zbrisati iz človeških src, je ostalo in bo poganjalo na skritem svoje tihe kali. Pobijali so vojno z vojno, da nam ustvarijo tisoč novih. In vse zaradi tega, ker je ideja lepa in jasna kot solnčna luč, doživela v človeških srcih svojo metamorfozo.

V tem leži vsa tragika človeškega življenja. M. V.

Iz Vipave.

Zora puca tudi ob Nanosu in kmalu zdani po vsej vipavski dolini. Saj je pa tudi zadnji čas, spanja in mrtvica je bilo več kot dovolj. Naj bi trajalo tako še nekaj časa, pa bi izgubilo vso kontinuiteto, ves stik in zvezo z našim nekdanjim tako živahnim in tako znamenitim društvenim življenjem. Vse zahtevanje o našem napredku nam ne bi mnogo koristilo, ker naši kulturni sosedje nas ne morejo soditi po besedah, temveč po dejanjih, ki jih vidijo. Zato vsa čast in hvala mlajšim močem v našem vipavskem trgu, ki so poperfelj inčijativo in stopili na plan s prvo predvidljivo po tolikem času. Dne 9. t. m. se je namreč igrala v Vipavi velika zabojra »Mlinar in njegova žena«. Vipavska mladina je pokazala, kaj bodi Vipava: poleg Ajdovščine druga svetla točka, drugo žarišče v dolgi vipavski dolini, v kar je poklicana po naravi in v kar naj pripomorejo poleg mladine — tudi naši starejši narodni delavci.

Obstinja je bila nabita dvorana, igra je uspeła in nekateri igralci so igrali prav dobro. Vendar pa igra ni napravila pravega celotnega vtisa in sicer v prvi vrsti radi nedostatnosti odra (pomankanje kulis in drugo). Nikake prave koristi nisimo torej imeli od tega, da smo šli igrati v »Teatro Venezia«, kjer smo bili gostje v lastni hiši. Če k temu prištem še neprilike, ki jih omenjam nižje, potem je jasna potreba in celo neobhodnost, da mislimo na lasten oder. Nadale se mnenja, da bi bilo po tolikih letih mrtvica smotrenele, zopet zopet s temelja t. j. z manjšimi in lažjimi stvarmi in se šele stopnjevanja povzpeti do velikih težkih iger. Premor med nekdanjim in sedanjim preporednim delom je prevelik in zato treba

pod orehom, opirajoč glavo na dlan, iskajoč sredi temne noči bodočih dni. V tem, ko je tako razmišljal, je stopal brzo od Stubice proti Susedu postarjan človek Andro Mogaič, domačin in stric Gjurov, ter je šel še iste noči na grad pred gospodarja.

Ivan Baloh:

Ukradeni uhan.

Delati svetiko prednostno in smotnostno. Naj...
Mama se pa dotaknila neke zelo kožljive...

Mama se pa dotaknila neke zelo kožljive...
Mama se pa dotaknila neke zelo kožljive...

Domače vesti.

V stiski se uče ljudje - govorniki resnico.
Dunajski Wiener Tagblatt je razpravjal...

Starši, ki tega še niso spoznali, določijo...
Krišćanski pouk se bo vršil prvo uro pred uradno...

Razglas. Civilni komisariat toimenskega...
Razglas. Civilni komisariat toimenskega...

Tečaj za angleščino in francosčino. Priljubljen...
Tečaj za angleščino in francosčino. Priljubljen...

Razpis natečaja za dote. Mestni magistrat...
Razpis natečaja za dote. Mestni magistrat...

Kidanje snega pred hišami. Mestni magistrat...
Kidanje snega pred hišami. Mestni magistrat...

Bivši cesar Karel - v denarnih stiskah. Georg...
Bivši cesar Karel - v denarnih stiskah. Georg...

Porod. Terezija Lukan, stara 40 let, kmetica...
Porod. Terezija Lukan, stara 40 let, kmetica...

Arhetrali so včeraj v Kopru nekoga Ramira...
Arhetrali so včeraj v Kopru nekoga Ramira...

Ure in čakal je še, ko so se blizu polnoči...
Ure in čakal je še, ko so se blizu polnoči...

Gospa je odložila novo obleko in djala...
Gospa je odložila novo obleko in djala...

ukradeno bismo, so je zaplenili. Izkazalo se je...
ukradeno bismo, so je zaplenili. Izkazalo se je...

Padel in si zlomil roko. Benedikt Simonich, star...
Padel in si zlomil roko. Benedikt Simonich, star...

Neznani postopači so danes ponoči odprli...
Neznani postopači so danes ponoči odprli...

Književnost in umetnost.

Rabindranath Tagore: Rastoci mesec. Preložil...
Rabindranath Tagore: Rastoci mesec. Preložil...

Knjiga, dotisnana že v letu 1917, je vsled...
Knjiga, dotisnana že v letu 1917, je vsled...

Vi, ki vam je dano, da hodite v belo Ljubljano...
Vi, ki vam je dano, da hodite v belo Ljubljano...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...
Človek, ki je v našem solunju, zdaj tako...

Jaz pa nato: "Mamica, ali ne veš, da sem že...
Jaz pa nato: "Mamica, ali ne veš, da sem že...

Mamica si poreče sama sebi: "Lahko date...
Mamica si poreče sama sebi: "Lahko date...

Če se grem kdaj jaz igrat v avto sobo, prideš...
Če se grem kdaj jaz igrat v avto sobo, prideš...

Če te malo započem, praviš: "Ali ne vidiš...
Če te malo započem, praviš: "Ali ne vidiš...

Kakšna zabava naj bo to, venomer pisati in...
Kakšna zabava naj bo to, venomer pisati in...

Poslednja pogodba: nam kaže, da je resnična...
Poslednja pogodba: nam kaže, da je resnična...

Dete je sedelo in se igralo s skokkami...
Dete je sedelo in se igralo s skokkami...

Dvigalo je glavico, zdelo se je, da me pozna...
Dvigalo je glavico, zdelo se je, da me pozna...

In tedaj je ta pogodba, sklenjena z igrajočim...
In tedaj je ta pogodba, sklenjena z igrajočim...

Ko se opočno dečku zdi dovolj učenja, si...
Ko se opočno dečku zdi dovolj učenja, si...

Če pride lahko dvajseta ura po noči, zakaj...
Če pride lahko dvajseta ura po noči, zakaj...

Naš pesnik je zelo ljudomil pedagoški. "Kletva...
Naš pesnik je zelo ljudomil pedagoški. "Kletva...

"Ne briga se za to, kar ti pravilo, dete moje...
"Ne briga se za to, kar ti pravilo, dete moje...

Kar cele bitanje delajo iz tvojih pregrah...
Kar cele bitanje delajo iz tvojih pregrah...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...
Prerazlagati, naš odlični gorški rojak dr. Alojzij...

Strup za miši in podgane. povzroča med mišmi in podganami...
Strup za miši in podgane. povzroča med mišmi in podganami...

TRGOVINA KLOBUKOV. K. Cvenkel v Trstu. naznanja svojim cenjenim odjemal-...
TRGOVINA KLOBUKOV. K. Cvenkel v Trstu. naznanja svojim cenjenim odjemal-...

Vsi oni, kateri nam po prejemu računa...
Vsi oni, kateri nam po prejemu računa...

Maribor. Kdor želi posetiva, hiše, vile, prodajalne itd. mu da pojasnila...
Maribor. Kdor želi posetiva, hiše, vile, prodajalne itd. mu da pojasnila...

Centeni inserenti, kateri nam pošiljajo oglase...
Centeni inserenti, kateri nam pošiljajo oglase...

NA DEBELO: Nogavice, žepni robcji, naglavne rute...
NA DEBELO: Nogavice, žepni robcji, naglavne rute...

PFaff. Stroji za tkanje in vezanje...
PFaff. Stroji za tkanje in vezanje...

D. MRAČEK TRST. Corso 24, I. nadstropje. Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.
D. MRAČEK TRST. Corso 24, I. nadstropje. Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.

ALOGA UR IN ZLATARNE. na veliko izberu vse vrste pri...
ALOGA UR IN ZLATARNE. na veliko izberu vse vrste pri...

UMETNI ZORJE. In brez čelustj, zlate krone in tudi obrobki...
UMETNI ZORJE. In brez čelustj, zlate krone in tudi obrobki...

JADRANSKA BANKA. Deln. glav. K 30,000,000, Rezerva K 5,000,000...
JADRANSKA BANKA. Deln. glav. K 30,000,000, Rezerva K 5,000,000...

FOTOGRAF A. JERKIC. Trst, ul. Roma 24. Gorica...
FOTOGRAF A. JERKIC. Trst, ul. Roma 24. Gorica...

Blagajna posluje od 9.30-12.30 in 14.30-16...
Blagajna posluje od 9.30-12.30 in 14.30-16...